

С внушително мнозинство от над 500 гласа [Европейският парламент прие на 19 септември 2019 г. Резолюция за 80-годишнината от началото на Втората световна война](#) и значението на европейското

възпоменание за бъдещето на Стария континент. В документа се изтъква, че най-кръвопролитният в човешката история конфликт „започна като непосредствен резултат“ от пакта „Молотов-Рибентроп“, подписан между СССР и нацистка Германия на 23 август 1939 г. С Резолюцията се призовават всички държавни членки на съюза да направят ясна и принципна оценка на престъпленията и агresiите осъществени от тоталитарните режими през 20 век – нацисткия, фашисткия и комунистическия. Призовават се правителствата да положат усилия за повишаване на осведомеността на младото поколение за трагичните последици от тези режими. Сайтът desebg.com потърси за повече информация евродепутата Андрей Ковачев (ГЕРБ/ЕНП), който участва в подготовката на документа и в последвалия дебат, и бе любезен да отговори на въпросите на журналиста Христо Христов.

Г-н Ковачев, в четвъртък Европейският парламент прие нова резолюция по отношение на тоталитарните режими на 20 век, но тази информация се прокрадна само в няколко сайта. Бихте ли дали повече подробности за този документ – на кого е инициатива, какви са неговите цели?

– Резолюцията по важната тема за значението на европейската историческа памет за бъдещето на Европа беше приета по инициатива на Групата на Европейската народна партия. Формалният повод е 80-годишнината от подписването на пакта Рибентроп-Молотов, с който двамата мракобесни диктатори Хитлер и Сталин си

поделят Европа и документално поставят началото на Втората световна война с всичките ѝ разрушителни последици. С приемането на този документ ние почетохме паметта на жертвите на тоталитарните режими на 20 век и напомнихме, че паметта за трагичните събития от нашето минало е от първостепенно значение за запазването на европейския проект.

Обединена Европа беше създадена именно в отговор на ужасите на тоталитаризма и днес е застрашена от възкръсването на духовете от миналото. Европейският парламент също така призовава страните-членки да направят своята ясна морална оценка за престъпленията на всички тоталитарни режими, защото тежките посегателства срещу правата на човека и актове на агресия на националсоциализма бяха заклеймени и наказани, но за съжаление същото не може да се каже за престъпленията на комунистическите режими.

Стана ясно, че вие с евродепутата Александър Йорданов сте взели участие в изработването му. Бихте ли казали повече за това?

– С колегата Александър Йорданов сме съвносители на тази резолюция и направихме предложения, които се отнасят до употребата на тоталитарни символи, възхваляването на тоталитарните идеологии и техните носители, както и необходимостта да се отпуснат достатъчно финансови средства в подкрепа на съхранението на историческата памет, възпоменанието на жертвите на тоталитаризма и проучването на архивите.

Как премина дебатът за гласуването на Резолюцията?

– Дебатът беше много емоционален и с малки изключения огромното мнозинство в Европейския парламент споделя мнението, че ние трябва да почитаме паметта на всички жертви и да осъждаме всички тоталитарни режими на 20 век. Човешкото страдание е едно и също, независимо от политическите намерения на режима, който го е причинил! В своето изказване аз също призовах за това. Макар да имат своите идеологически различия, националсоциалистическият и комунистическият режими са две лица на едно и също зло – тоталитаризма. През 20 век това зло донесе на нашия континент неизмеримо страдание, разрушение и милиони невинни жертви.

Краят на Втората световна война донесе разгрома на един от тези режими, но другият беше оставен от тогавашния демократичен свят да пороби за десетилетия половин Европа и да я постави под болшевишки ботуш! Когато днес гледаме назад към тези трагични събития в нашата история трябва да е ясно, че историята не трябва да има ляв или десен прочит. Поздравих също така правителството и българския министър на образованието за приемането на новите учебни програми, които най-накрая обективно отразяват събитията от 20 век.

Разбра се, че Резолюцията е приета с гласовете на европейските социалисти, но в същото време тя не е подкрепена от българските евродепутати социалисти, включително и от председателя на ПЕС Сергей Станишев. За какво говори тази тяхна позиция?

– За огромно съжаление това показва, че БСП не е европейска социалдемократическа, а нереформирана комунистическа партия. Много е странно, че представителите на тази партия обвиняват други в опити да се разделя обществото, но отказват да почетат паметта на всички жертви на тоталитарните режими. Това тяхно поведение по никакъв начин не спомага да се постигне помирение и да вървим заедно напред. Дали някога представящите се за европейски социалдемократи ще могат да надскочат своята комунистическа същност остава отворен въпрос.

През 2009 г. Европейският парламент излезе с друга декларация за европейската памет и тоталитаризма, в която се посочваше, че Европа няма да е обединена, докато не съумее да намери общ поглед върху своята история и признае като общо наследство националсоциализма, фашизма и комунизма. Вие неотдавна в Европейския парламент повдигнахте този въпрос и критикувахте, че посланието на документа отпреди 10 години не е изпълнено и това е довело до редица проблеми. Може ли да ги припомните?

– Когато преди 10 години Европейският парламент прие Резолюцията за Европейската съвест и тоталитаризма беше поставено началото на дебата за формиране на общ прочит върху историята на Европа с осъждане на всички тоталитарни режими на XX век, тяхното преосмисляне и извличането на поуки от трагичните събития в европейската история. Моята лична оценка е, че по различни причини това не се случи.

Написано от Христо Христов
Събота, 21 Септември 2019 08:46

Затова призовах за рестарт на този дебат. В момента не правим достатъчно да се справим с възкръсването на духовете от миналото. Национализмът и популизмът се подсилват от липсата на памет и разбиране за нашата история, за ролята на европейската интеграция в преодоляването на дълбоките рани от тоталитарните режими. Ние сме в дълг към младите поколения да им предадем паметта, за да не стават жертва на политическите играчи, които предлагат лесни решения на сложни проблеми. Образованието е най-добрият начин да им предадем това знание, че свободата не е даденост, тя винаги е на едно поколение от изчезване и трябва да се отстоява.

Използвам случая да ви запitam за вашата оценка на реакцията на МВнР срещу изложбата на посолството на Руската федерация, открита на 9 септември, с която се твърди, че окупацията на България през есента на 1944 г. в резултат на обявената от СССР е освобождение от нацизма? Аз имах възможност да [задам няколко въпроса на руския посланик Анатолий Макаров](#), когото помолих да назове поне един пронацистки или профашестки министър от кабинета на Муравиев, на когото Съветският съюз обявява война, но той каза, че не може да отговори на този въпрос.

– Поздравявам Министерството на външните работи за достойната позиция. Фактите са абсолютно ясни: На 5 септември СССР обявява без никаква причина война на България, многохилядните войски на Трети украински фронт нахлуват на територията на страната. В условията на последвалата окупация на страната от Червената армия е извършен преврат, с който е свалено легитимното и демократично правителството на земеделеца Константин Муравиев, предприело стъпки за възстановяване на конституционния ред, обявило война на Нацистка Германия, приело оставката на регента Филев и подновило издаденото от предишното правителство на Иван Багрянов пълномощно на Стойчо Мошанов да подпише примирие със САЩ и Великобритания на дипломатическа мисия в Кайро. Така нареченото освобождение е трагедия за нашата Родина – България остава откъсната и изолирана от Европа за десетилетия и днес все още не можем да преодолеем последиците от това.